

วันอังคารที่ 11 มกราคม 2554

มองผ่านเลนส์คม - กินข้าวหรือยัง

คมชัดลึก : ตอนสายๆ วันศุกร์ที่แล้ว คณะของ สุนทร คุณชัยมั่ง แห่งบริษัทที่ปรึกษา Image Plus ชวนไปร่วมเสวนาแบบชวนคุยช่วยคิด หัวข้อ 'ใช้ชีวิตอย่างไรในสังคมที่ซบเซา / ซบเซา' ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำดัชนีพจนธ์ เรื่อง 'โลกไซเบอร์กับการเคลื่อนไหวทางสังคมแบบใหม่' โครงการปริญญาเอกหลักสูตรการพัฒนารวมภูมิภาค มรภ.จันทรเกษม เจ้าตัวบอกว่าเป็นหัวข้อที่จะสร้างชื่อเสียง

การเสวนาเก็บข้อมูล จัดขึ้น 5 รอบ ที่กรุงเทพฯ นครสวรรค์ ชลบุรี ขอนแก่น และนครศรีฯ โดยเชิญบุคคลจากหลายสาขาอาชีพ 15-20 คนเข้าร่วม

ผู้เขียนดัชนีพจนธ์เกริ่นนำถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ตั้งแต่เกษตรกรรม สู่อุตสาหกรรม บริการ และไซเบอร์/บริการ รายละเอียดมีมากกว่านี้แต่ขอยกพอเป็นแนว วิธีระดมความเห็นแรก คือ เปิดเพลง 'กินข้าวหรือยัง' ของ ต่าย อรทัย จากยูทูบ แล้วถามที่ประชุมว่าคิดเห็นอย่างไร เพลงนี้โด่งเมื่อปี 2545

คงเห็นว่ามีคนอยู่กับเรื่องซิดๆ เขียนๆ จึงขอให้พูดก่อน เลยได้คุยอวดว่ารู้จักสลา คุณวุฒิ ผู้แต่งอยู่บ้าง เข้าใจว่าเพลงนี้จับอารมณ์คนอีสานที่เข้ามาทำงานโรงงานหรือถูกจ้างใน กทม. เหมือนยุค รักชาติ ศิริชัยเขียนจดหมายถึง 'ฉันทนา' หรือ 'คนบ้านเดียวกัน' ของ ใฝ่ พงศธร แต่ผู้แต่งเลือกสื่อและภาษาที่โยงกับสื่อสมัยใหม่และกำลังได้รับความนิยมเป็นเครื่องมือ "ซื้อบัตรเติมเงินประจำ มือถือโทรตามตามใจ" ก่อนที่เป็นที่เด็ดฟังแล้วตื่นตันจนเจ็บจุก ก็คือ "สุขภาพพลานามัย เป็นจั่งได้ห่วงใยเหลือเกิน ใช้บัตรเติมเงิน ให้กลายเป็นบัตรเติมใจ โทรศัพท์มาซบเหี่ยวอ้าย ตามไถ่ให้ความเพลิดเพลิน"

“ใช้บัตรเติมเงิน ให้กลายเป็นบัตรเติมใจ” ส่วนนวนภาษาสื่ออารมณ์คิดถึงเต็มร้อย ยิ่งท่อน-“โทรศัพท์มา
ซั๊บเหงื่ออ้าย” - มันได้ครบถ้วน ห่วงใย คิดถึง เอาอกเอาใจ ลูกอีสานผู้มีเพลงในหัวใจ 20 จังหวัด แถบลพบุรี
สุพรรณบุรี ทนไม่ฟังได้ก็ทนไป แม้เพลงนี้ไม่ใช่เบอร์โดยตรง แต่การใช้สื่อมือถือกับบัตรเติมเงินมาใส่ลงในเพลง
ยุคมือถือกำลังเป็นยอดปรารถนามันฉีกจากเพลงลูกทุ่งอื่นๆ ขณะนั้น

ปัจจุบัน เขาออกกระทงทางเว็บ มือถือเป็นทรานซิสเตอร์ สเตอริโอ โรงภาพยนตร์ เป็นได้สารพัดอย่าง
ในอนาคตอาจเป็นปืนพกไว้ฆ่าตัวตายหรือเดินที่ทางนอนหลังหู เวลานี้เนื้อเพลง ‘กินข้าวหรือยัง’ จึงอาจ
ล้ำสมัยไปถ้าเอาพัฒนาการของมือถือมาจับ ผู้ร่วมเสวนาเป็นชาวบ้านจากระโนดบอกว่า เพลงนี้บอกเล่าอย่าง
ซื่อสัตย์จริงใจ คำถามเดิมๆ “กินข้าวหรือยัง” ยังศักดิ์สิทธิ์ ผัวเมียหนุ่มสาวหรือแก่เฒ่าได้ยินมีหรือจะไม่ชื่นใจ

คำว่า ‘กินข้าว’ ในวัฒนธรรมข้าวมีความหมายลึกซึ้งและกว้างมากกว่าตัวคำที่มีสองพยางค์ เครื่องมือ
สื่อสารสมัยใหม่อย่างไรก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการซั๊บเหงื่อหรือบอกรัก ทั้งสามารถทำได้รวดเร็ว แต่จะทำหรือไม่
ต่างหาก

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ซับซ้อน เกษตร อุตสาหกรรม บริการและไซเบอร์ สุนทร คุณ
ชัยมิ่ง สรุปว่า ในที่สุดวัฒนธรรมจะเป็นตัวเชื่อมร้อยสังคมที่แปลกประหลาดนี้ เขาย้ำว่าเทศกาลสงกรานต์ งาน
เดือนสิบหรือบุญพระเวส ผู้คนที่ใช้ไอพอด เล่นเฟซบุ๊ก หรือทวิตเตอร์ยังซั๊บรถยนต์ห้าร้อยกิโลฯ ไปกราบไหว้พ่อ
แม่และร่วมทำบุญประเพณี เขาฉลาดและพูดดีกว่านี้ แต่ผมรับได้เท่านี้จริงๆ

เหนื่อยไหม...กินข้าวกันหรือยังครับ

"จำลอง ผึ้งชลจิตร์"